

Пројекат финансира
Европска унија

 ПРАВОСУДНА
АКАДЕМИЈА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ПРАВДЕ

Миленковић против Србије

Изјава о ограничењу одговорности. Ова публикација је израђена уз помоћ Европске уније. Садржај ове публикације искључива је одговорност пројекта „Подршка Европске уније Правосудној академији“ и ни у ком случају не одражава ставове Европске уније.

АНАЛИЗА ПРЕСУДЕ

Примена начела *ne bis in idem*

(повреда чл. 4 Протокола бр. 7 уз Конвенцију у вези са чл. 34 ст. 4 Устава Републике Србије („СГ РС“, бр. 98/2006) и чл. 6 ст. 1 Законика о кривичном поступку („Сл. лист СРЈ“, бр. 70/01 и 68/02 и „СГ РС“, бр. 58/04, 85/05, 115/05, 46/06, 49/07 и 122/08)¹ и чл. 8 ст. 1 Закона о прекршајима („СГ РС“, бр. 101/05, 116/08 и 111/09)²

Миленковић против Србије

(БРОЈ ПРЕДСТАВКЕ: 50124/13, ПРЕСУДА ОД 01.03.2016.)

---

1 Дати члан одговара чл. 4 ст. 1 Законика о кривичном поступку који је тренутно на снази („СГ РС“, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014).

2 Дати члан одговара чл. 8 ст. 1 Закона о прекршајима који је тренутно на снази („СГ РС“, бр. 65/2013 и 13/2016).

СЕНТЕНЦА:

Није допуштено предузимање и кривичног и прекршајног гоњења против истог лица ако су обе противправне радње засноване на истим чињеницама или чињеницама које су у основи исте.

ЧИЊЕНИЧНИ ОПИС:

У октобру 2006. године подносилац представке је заједно са још једним лицем учествовао у инциденту због чега је против њега полиција покренула прекршајни поступак због нарушавања јавног реда и мира. У новембру 2007. године подносилац је осуђен и изречена му је новчана казна. У међувремену, у априлу 2007. године против подносиоца представке је због истог догађаја покренут кривични поступак због тешке телесне повреде, те је 2011. године осуђен због увреде и лаке телесне повреде на казну затвора.

НАЧЕЛА ЕВРОПСКОГ СУДА И ЊИХОВА ПРИМЕНА НА ЧИЊЕНИЦЕ КОНКРЕТНОГ СЛУЧАЈА:

У примени чл. 4 Протокола бр. 7 Европски суд је развио практична правила за утврђивање да ли је у конкретном случају дошло до повреде начела *ne bis in idem*. Према пракси Суда, испитивање приговора истакнутих на основу чл. 4 Протокола бр. 7 спроводи се анализом три кључна питања:

1

Да ли су оба покренута поступка кривично-правне природе?

Ова околност утврђује се применом тзв. Енгел-теста који се спроводи на основу три питања:

- ① како су дела класификована у домаћем праву
- ② каква је природа тих дела
- ③ колико је озбиљна казна која је прописана за та дела.

Није од значаја да ли су оба дела у домаћем праву класификована као кривична дела или прекршаји. Нека кажњива понашања која нису довољно озбиљна да би могла да се окарактеришу као кривична дела класификују се као прекршаји, иако се њима штите иста добра (људско достојанство и јавни поредак), те се санкционишу у циљу кажњавања учиниоца и спречавања понављања дела. Према томе, иако је нарушавање јавног реда и мира класификовано као прекршај, оно по својој природи и предвиђеној санкцији улази у сферу кривичног права.

2

Да ли су дела иста (*idem*)?

Према пракси Суда, члан 4 Протокола бр. 7 забрањује гоњење за друго дело ако оно произлази из истих чињеница или чињеница које су у основи исте. Поређењем чињеничних описа из оба поступка утврђује се да ли је реч о истим радњама које укључују истог осумњиченог и које су просторно и временски нераскидиво повезане. Ако у оба поступка мора да се докаже постојање идентичних чињеница како би се омогућило доношење правоснажне осуђујуће пресуде уколико су за то испуњени услови, тада су дела иста.

Битна је стварна садржина чињеничног описа дела у конкретном предмету, па чак и онда када је он проширен изван елемената које домаће право захтева за испуњеност услова за постојање одређеног дела. Према томе, ако чињенични опис код прекршаја нарушавања јавног реда и мира у одређеном случају садржи да је учинилац нанео телесне повреде другом лицу, иако наношење телесне повреде није део законског описа прекршаја нарушавања јавног реда и мира, онда се и тај елемент описа узима у обзир приликом процене да ли постоји идентитет оптужби између тог прекршаја и кривичног дела наношења телесне повреде. Дакле, битно је све оно што је тужилац уврстио у чињенични опис и тиме укључио у предмет расправљања.

3

Да ли је дошло до дуплирања поступака (*bis*)?

Одговор на ово питање крије се у томе да ли је одлука која је донета у првом поступку постала правноснажна (да ли су исцрпљени редовни правни лекови). Ако је одговор потврдан, онда не сме да се води други поступак о истој ствари. Тачније, да би дошло до повреде начела *ne bis in idem*, потребно је да је бар у једном од два поступка донета правноснажна осуђујућа или ослобађајућа пресуда против одређеног лица. Начело *ne bis in idem* не примењује у случају када је тужилац претходно одустао од оптужбе за неко дело.

У складу с тим, када је одлука донета против подносиоца у прекршајном поступку за нарушавање јавног реда и мира постала правноснажна, кривични поступак за исту ствар (исти чињенични догађај) требало би да буде одмах обустављен како би се избегла повреда начела *ne bis in idem*.

ПОСЛЕДИЦЕ УТВРЂЕНЕ ПОВРЕДЕ:

Поведа Конвенције у предмету *Миленковић* против Србије могла је да се избегне да су другостепени суд или Уставни суд у складу са горе истакнутим критеријумима размотрили и уважили приговоре подносиоца о повреди начела *ne bis in idem*. Како повреда није отклоњена, Европски суд је подносиоцу досудио правично задовољење у износу 1.000 евра, те 2.000 евра за трошкове поступака пред домаћим судовима и Европским судом.

У пресуди *Миленковић* Европски суд је нагласио како је Уставни суд Србије 2014. године (односно након чињеница из овога предмета) у два предмета испитивао приговоре повреде начела *ne bis in idem*, применивши при том праксу Европског суда.

КОМЕНТАР:

Пресуда *Миленковић* прва је пресуда против Србије која се односи на повреду начела *ne bis in idem*. Та је пресуда утемељена на раније развијеној дугогодишњој пракси Европског суда која укључује испитивање три сегмента која су од одлучујућег значаја при одлучивању да ли је неком лицу повређено право да му не буде два пута суђено за исто дело.

За питање да ли је у другом поступку (који није кривични) реч о делу кривичноправне природе (и да ли је уопште примењив члан 4 Протокола број 7) кључна је пракса Европског суда развијена у пресуди *Енгел и др. против Холандије (Engel and Others v. the Netherlands, бр. 5100/71 од 08.06.1976.)*.

За питање да ли су дела иста, кључна пракса је пресуда *Сергеј Золотукин против Русије (Sergey Zolotukhin v. Russia)*, пресуда Великог већа бр. 14939/03 од 10.02.2009.) у којој је Велико веће Европског суда развило принцип да су дела „иста“ ако су утемељена на истим чињеницама или чињеницама које су у основи исте.

Начело *ne bis in idem* у досадашњој пракси Европског суда примењено је на различите чињеничне описе које обухватају не само кривично и прекршајно гоњење (као у *Миленковић, Марести против Хрватске (Maresti v. Croatia)*, бр. 55759/07 од 25.06.2009.) и *Муслија против Босне и Херцеговине (Muslija v. Bosnia and Herzegovina)*, бр. 32042/11 од 14.01.2014.), већ и кривично гоњење паралелно са гоњењем за дела из пореске области (нпр. *Кивери против Финске (Kiiveri v. Finland)*, бр. 53753/12 од 10.02.2015.), као и кривично гоњење паралелно са случајевима кажњавања у управним поступцима (нпр. *Руутсалинен против Финске (Ruotsalainen v. Finland)*, бр. 13079/03 од 16.06.2009.)).

Ова околност јасно указује на чињеницу да би се даљим развојем усклађене праксе Уставног суда (али и редовних судова) о овом питању спречиле сличне повреде Конвенције у будућности.

ПОДРШКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ПРАВОСУДНОЈ АКАДЕМИЈИ
Теразије 8/1, 11000 Београд, Србија

Т: +381 11 3023 866

Ф: +381 11 3023 877

info@jap.rs

**BRITISH
COUNCIL**

Пројекат спроводи конзорцијум
који предводи British Council